

Перелік питань до екзамену:

1. Виникнення та розвиток регулювання збройних конфліктів: від давніх часів до Першої Женевської конвенції 1864 року.
2. Перша мирна Гаазька конференція 1899 року: особливості скликання та проведення, загальна характеристика конвенцій 1899 року.
3. Друга мирна Гаазька конференція 1907 року. Загальна характеристика конвенцій 1907 року.
4. Роль А. Дюнану в розвитку правового регулювання збройних сутичок.
5. Мартенс Ф. Ф. в розвитку міжнародного гуманітарного права.
6. Розвиток правового регулювання збройних конфліктів в XX столітті. Право Нью-Йорка.
7. Поняття та особливості міжнародного гуманітарного права.
8. Функції міжнародного гуманітарного права.
9. Міжнародне гуманітарне право: філософсько-правова доктрина регулювання збройних конфліктів.
10. Історичний розвиток міжнародного гуманітарного права і міжнародного права прав людини: аналіз та співвідношення.
11. Місце міжнародного гуманітарного права і міжнародного права прав людини в системі міжнародного права: предмет правового регулювання обох галузей.
12. Підходи до співвідношення понять «міжнародне гуманітарне право», «право збройних конфліктів» і «міжнародне право прав людини».
13. Основні відмінності міжнародного гуманітарного права і міжнародного права прав людини та підстави їх розмежування як окремих галузей міжнародного права.
14. Міжнародне гуманітарне право – міжнародне право прав людини і споріднені галузі міжнародного права: право миру і безпеки і міжнародне кримінальне право.

15. Поняття агресії, правомірного застосування сили, відмінність між *jus ad bellum* / *jus contra bellum* (нормами щодо законності застосування сили) та *jus in bello*.
16. Теорії співвідношення норм МГП і МППЛ: конкурентна, інтеграційна, комплементарна.
17. Одночасне застосування і принцип *lex specialis*.
18. Дія міжнародного права прав людини під час збройних конфліктів.
19. Підхід Міжнародного суду ООН щодо взаємодії обох галузей.
20. Розвиток Європейської системи захисту прав людини. Застосування норм міжнародного гуманітарного права в Європейській системі захисту прав людини.
21. Проблеми застосування норм права прав людини під час збройних конфліктів: неурядові актори як суб'єкти міжнародного гуманітарного права і міжнародного права прав людини.
22. Поняття та предмет регулювання міжнародного гуманітарного права як галузі міжнародного права.
23. Джерела міжнародного гуманітарного права: основні групи договорів (класифікація за хронологією, за предметом правового регулювання та ін.), їх особливості.
24. «Право Гааги» та «Право Женеви»: формування та відмінності між ними.
25. Звичаєве міжнародне гуманітарне право. Кодифікація звичаєвих норм.
26. Загальні принципи права в розвитку міжнародного гуманітарного права.
27. Рішення міжнародних судів, доктрина і м'яке право (Коментарі МКЧХ, документ Монтрю, Таллінський посібник по кібервійні тощо).
28. Суб'єктна сфера застосування норм міжнародного гуманітарного права.
29. Основоволожні принципи міжнародного гуманітарного права та їх зміст.
30. Принцип рівноправ'я воюючих сторін та відсутність принципу взаємності, баланс між принципом гуманності і військовою необхідністю, принцип пропорційності.

31. Принцип розрізнення військових і цивільних об'єктів / воюючих і невоюючих. Проблеми застосування принципу розрізнення з появою нових форм конфлікту: боротьба з тероризмом та сучасні збройні конфлікти, «асиметричні війни», збройний конфлікт неміжнародного характеру, «кібервійна», гуманітарна інтервенція.
32. Поняття та ознаки збройних конфліктів.
33. Види збройних конфліктів та їх відмінності. Правова кваліфікація збройного конфлікту в Україні.
34. Застосування норм до різних видів збройних конфліктів.
35. Поняття та види гуманітарної інтервенції.
36. Відмінності між збройними конфліктами неміжнародного характеру та внутрішніми безладдями й обстановкою внутрішньої напруженості.
37. Початок збройного конфлікту міжнародного характеру та його правові наслідки.
38. Вплив стану війни на дію міжнародних договорів. Заборона денонсації під час війни.
39. Нейтралітет під час війни. Обов'язки нейтральної держави під час війни.
40. Окупація: поняття та правовий режим. Окупація Автономної території Криму. Ефективний контроль.
41. Театр війни і театр воєнних дій.
42. Припинення військових дій та його відмінність від припинення стану війни. Загальне та часткове перемир'я.
43. Закінчення війни та її правові наслідки. Капітуляція.
44. Інститут Держав-покровительок.
45. Населення під час збройних конфліктів.
46. Правовий статус іноземців на території держави, що перебувають у збройному конфлікті.
47. Правовий статус громадян нейтральних країн, які перебувають на території держави, що знаходиться в стані збройного конфлікту.
48. Поняття та категорії комбатантів, нормативне визначення.

49. Права та обов'язки комбатантів. Відмінності комбатантів від цивільного населення.
50. Правовий статус некомбатантів.
51. Міжнародно-правовий захист журналістів у період збройних конфліктів.
52. Найманці. Добровольці. Проблема приватних охоронних компаній.
53. Застосування норм міжнародного гуманітарного права миротворцями.
54. Шпигуни. Військові розвідники.
55. Поняття «жертви війни» та «осіб, яких захищають» в міжнародному гуманітарному праві (ст. 3 ЖК, ст. 75 ДП I, ст. 4 ДП II).
56. Визначення правового статусу жертв війни. Правила захисту основних категорій жертв збройних конфліктів. Женевські конвенції 1949 року і Додаткові протоколи 1977 року як основні джерела захисту жертв війни.
57. Вимоги стосовно захисту жертв війни. Заборона вбивств, тортур, руйнувань і терору.
58. Захист поранених та хворих у період збройного конфлікту.
59. Правове становище медичних формувань і установ, медичного і духовного персоналу. Регламентація санітарних перевезень.
60. Створення санітарних зон, зон безпеки, нейтральних зон і коридорів.
61. Правовий статус військовополонених. Поширення статусу військовополонених на членів екіпажів торгових суден.
62. Режим воєнного полону. Інтернування військовополонених. Правила розміщення військовополонених у таборах. Умови проживання, харчування, одяг, умови гігієни, медичне обслуговування військовополонених. Трудовий режим військовополонених.
63. Права Держав-покровительок і Міжнародного комітету Червоного Хреста щодо військовополонених.
64. Кримінальні й дисциплінарні покарання щодо військовополонених.
65. Закінчення полону. Звільнення і репатріація військовополонених.
66. Правове становище цивільного населення в період збройних конфліктів.

67. Захист цивільного населення в період збройних конфліктів. Заборона колективних покарань, актів терору, пограбувань, репресалій та захоплення заручників.
68. Створення нейтралізованих зон, призначених для захисту цивільних осіб. Правовий статус інтернованих осіб.
69. Визначення цивільних об'єктів і захист цивільних об'єктів. Цивільні об'єкти, що знаходяться під особливим захистом.
70. Захист цивільного населення окупованої території. Коло обов'язків влади країни, що окупувала, щодо цивільного населення. Заборона актів насилля щодо окупованого населення. Заборона депортації цивільного населення з окупованої території на територію країни, яка окупувала або будь-якої іншої держави.
71. Поняття засобів та методів ведення воєнних дій.
72. Поняття заборонених засобів та методів ведення бойових дій. Загальне правило (ст. 35 I Додаткового протоколу 1977 року). Принципи заборони засобів і методів ведення війни.
73. Заборона зброї масового знищення. Заборона ядерної зброї.
74. Заборона хімічної та бактеріологічної зброї.
75. Заборона звичайної зброї, що завдає надмірних ушкоджень або має невибіркову дію. Заборона протипіхотних мін.
76. Заборона ворожого впливу на навколишнє середовище.
77. Заборонені методи ведення воєнних дій.
78. Заборона віроломних методів ведення війни. Різниця між віроломством і воєнними хитрощами.
79. Заборона нападу на цивільне населення. Заборона невиборчих нападів. Заборона нападу на зони, створювані для захисту жертв війни. Уживання заходів обережності при нападах.
80. Заборона окремих дій щодо цивільного населення: терор, голод, мародерство, депортація, грабіж, узяття заручників, примус служити в армії ворога.

81. Цивільні та військові об'єкти. Принцип обмеження за об'єктами. Визначення цивільних і військових об'єктів у Додаткових протоколах 1977 року до Женевських конвенцій 1949 року.
82. Ознаки військових об'єктів. Заборона використання цивільного населення для захисту військових об'єктів.
83. Міжнародно-правовий захист культурних цінностей під час збройного конфлікту. Класифікація культурних цінностей, їхні характерні ознаки.
84. Загальний і спеціальний рівні захисту. Міжнародний реєстр культурних цінностей. Обов'язки воюючих держав щодо охорони культурних цінностей під час збройних конфліктів. Пакт Рериха 1935 р.
85. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права перед міжнародними і національними судами.
86. Індивідуальна кримінальна відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права: історія, сучасне розуміння, принципи.
87. Воєнні злочини: закріплення у нормах міжнародного права і класифікація.
88. Створення, правові основи діяльності, судоустрій, юрисдикція кримінальних трибуналів *ad hoc*.
89. Міжнародний кримінальний Суд: основи діяльності та компетенція.
90. Відповідальність за воєнні злочини за національним правом України.
91. Боснійська війна та збройні конфлікти на території колишньої Югославії.
92. Правова характеристика збройних конфліктів на території Середнього та Близького Сходу.
93. Воєнні конфлікти на території Африки.
94. Російсько-українська війна та порушення норм міжнародного гуманітарного права.
95. Міжнародно-правові процедури захисту прав людини. Розгляд доповідей держав про виконання взятих зобов'язань по захисту прав людини. Розгляд звернень про порушення прав окремих осіб та груп осіб.
96. Правила розгляду індивідуальних скарг у Європейському Суді з прав людини.

97. Розслідування випадків, що стосуються порушення прав людини.
98. Історія розвитку Міжнародного Комітету Червоного Хреста Міжнародний рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.
99. Структура Міжнародного Комітету Червоного Хреста та Червоного Півмісяця. Правовий статус Міжнародного Комітету Червоного Хреста та Червоного Півмісяця. Діяльність Міжнародного Комітету Червоного Хреста у мирний час та під час збройних конфліктів.
100. Суть, роль і значення емблем Червоного Хреста, червоного півмісяця та червоного кристала. Правова основа їх використання.